Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

В минулому
у нас відняли майбутнє,
В майбутньому
нам віддадуть минуле.
А де ж наше життя
сьогочасне?..
Ліна КОСТЕНКО

№ 15 (326)
14 квітня 2011 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

АКЦІЇ

РАЗОМ – ДО ПЕРЕМОГИ

31 березня, у день початку судилища у Запоріжжі над молодими патріотами-тризубівцями, що відтяли голову незаконно встановленого пам'ятника катові українського народу Сталіну, обласну прокуратуру пікетували десятки активістів організацій і партій, які входять в обласну організацію Народного Комітету захисту України. Тоді прокуророві області була передана заява-вимога учасників про припинення владою політичних репресій.

Минуло два тижні, але відповіді так і не одержали. А тим часом судилище продовжується. Тому в середу НКЗУ провів ще один пікет обласної прокуратури. Його учасники скандували гасла: «Волю політв'язням!», «Геть внутрішню окупацію!», «Стоп політичним репресіям!»… Промовці – заступник голови міської організації ВО «Тризуб» Андрій Подільський, співголова ОО НКЗУ, голова ОО ВУТ «Просвіта», депутат обласної ради Степан Волковецький, голова ОО КУН Богдан Борович наголосили, що нинішня ситуація в Україні – це повернення до сталінізму й утвердження кланово-олігархічного режиму. «Загрожені нація, державність, майбутнє народу. Тому потрібно об'єднатись і скинути п'яту колону й позбутись хрунів і зрадників. Треба діяти об'єднаним народним фронтом», наголошували вони.

Після ухвалення звернення учасники, як застереження окупаційній владі, заспівали пісню «Машинґвери».

ЗВЕРНЕННЯ ДО КРАЯН

Ми зібрались, щоб знову підтримати арештованих – тих, хто спиляв голову катa, щоб сказати: **Дорогі побратими, вся Україна з вами!**

Сьогоднішній суд у Запоріжжі, як і безпідставні судилища патріотів, що пошкодили боввана Леніна влітку 2009-го, очевидно, буде не останнім. Та й справедливості його ухвали не дочекаємось. Тому всі українці просто зобов'язані боронити й підтримувати тих, хто захистив честь свого народу, руйнуючи ідолів кривавих безбожників. Адже хлопці виконали те, що в душі та по совісті хотів зробити кожен свідомий українець.

Усі, хто в думках і справою бажає визволення в'язнів, мають зрозуміти, що тільки спільними зусиллями національної громади можна добитися цього. Тільки разом можна творити нове майбутнє Української Держави. **Пікети, мітинги та акції спротиву діям режиму послідовників червоних катів мають організовуватись скрізь, де є живий дух українства – в селі, районах, області!** Нині, очевидно, не у всіх він є – багато українців не усвідомлюють себе господарями на своїй землі, здатними вплинути на державотворення, у багатьох «хата скраю», а хтось просто боїться захищати свою землю. А сказано в Євангелії: «Не бійся»! Хлопці в казематі, як і козаки, гайдамаки, січові стрільці чи воїни ОУН–УПА, не боялись. Так, наші безстрашні предки були силою – єдиним цілим – і тільки тому вони змогли донести нам нехай таку химерну, але волю, яку ми не шануємо і з кожним днем втрачаємо через бездіяльність. Тому всі маємо наслідувати тих, ким нині гордимося!

Пам'ятаймо, що в єдності – сила народу! А єдність можлива тільки на основі любові до ближнього – християнській моралі та одвічній ідеології українського націоналізму – основі незборимості української нації.

Саме цим керувались новітні герої, руйнуючи пам'ятники Леніна та Сталіна! Вони захищали честь української нації і за це їх судять ті, що теж присягали захищати Україну! А за ламання присяги порушників чекає кара Божа і людська! Кара чекає усіх гнобителів!

Слава Україні! Героям слава!
Волю політичним в'язням!
Геть режим внутрішньої окупації!

Ухвалено під час пікету 13.04.2011 р.

УВАГА!

Усі, кому не байдужа доля України, звертайтеся!

Тел. 0980851990, www.Banderivets.org.ua

ДІЯ

ВАЖЛИВА СПРАВА «ПРОСВІТИ»

У ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка відбулася нарада з питань участі осередків «Просвіти» у кооперативному русі.

Голова обласного об'єднання Степан Волковецький нагадав, що організація з початків свого створення займалася як освітньою, так і виховно-економічною і конкретною господарською діяльністю, допомагаючи виживанню народу. Творилися і успішно діяли сільськогосподарські школи, кооперативи, маслосоюзи. Останні свою продукцію успішно реалізували на ринках Австрії, Польщі, Франції, Німеччини, Англії. У конкретних справах реалізовувалось гасло «свій до свого по своє», що сприяло об'єднанню українців.

У новий час теж були спроби, вдалі і не дуже, з відновлення кооперативного руху. Нині потреба у цьому очевидна. Просвітяни як добрі господарі можуть і зобов'язані показати приклад, як виробити добрий продукт і з прибутком реалізувати його. Наше завдання – допомогти прибрати посередника й налагодити партнерські відносини між виробником і споживачем, наголосив очільник…

Члени Ради і Правління ОО ВУТ «Просвіта» Богдан Борович, Василь Жураківський, голова Косівського РМО Богдан Глібчук, голова Калуського РМО Іван Ткачик, керівник кредитної спілки «Самопоміч» Анатолій Неділенко та інші висловили різні думки стосовно створення мережі інформування виробників і споживачів, юридичного захисту кооперативів, їхньої кредитної підтримки, запровадження уже набутого в Україні досвіду організації важливої справи.

На початках її можна і треба починати там, де для цього є умови й готові до роботи люди, аби виробити добрий досвід.

Вирішили при РМО «Просвіти» створити робочі координаційні групи з активних і професійно підготовлених фахівців, які мають допомагати відновленню в краї кооперативного руху. А також звернутися до просвітян із закликом підтримати таке потрібне для всіх починання.

Богдан ВІВЧАР

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ТЕАТР «АКАДЕМІЯ» НА КАЛУЩИНІ

Відроджувати й берегти наше, українське, рідне… Саме з такою метою створені осередки Всеукраїнського товариства «Просвіта», які невтомно працюють для того, щоб наші діти та внуки чули рідне слово, пісню, доторкнулися душею до мистецтва. Минулої неділі у народному домі села Голинь з ініціативи «Просвіти» відбулося

(Чит. стор. 2)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

У голови Городенківського райміськоб'єднання «Просвіта»
Ореста ЮРКОВСЬКОГО
– піввіковий ювілей.

На громадській ниві Ви зробили чимало. Правління ОО ВУТ «Просвіта», просвітяни краю зичать Вам, пане Оресте, творчого довголіття, щедрих ужинків в особистому житті й на громадській ниві.

Від імені Правління
ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка
голова Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ПОДІЯ

ОБИРАЛИ РЕКТОРА

Конференція трудового колективу Івано-Франківського національного медичного університету обирала ректора.

За підсумками таємного голосування, Любомир Глушко, перший проректор, набрав понад 36 відсотків голосів. Микола Рожко, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти університету, – близько 58 відсотків. Оскільки два претенденти набрали більше третини голосів кожен, то, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» вибір, кого з них призначити на посаду керівника медуніверситету, має зробити міністр охорони здоров'я Ілля Ємець. Менше 6 відсотків голосів отримав третій претендент – завкафедрою Василь Попович.

СПОСТЕРЕЖНА РАДА КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ «САМОПОМІЧ»
ПОВІДОМЛЯЄ ПРО СКЛИКАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ЧЛЕНІВ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ, які відбудуться 27 травня 2011 року о 17.30 за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 18 (актовий зал). Реєстрація членів спілки та їхніх представників проводиться з 17.00.

ПРОПОНУЄТЬСЯ ТАКИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ:

1. Затвердження порядку денного загальних зборів кредитної спілки «Самопоміч».
2. Заслуховування та затвердження звіту Спостережної ради за результатами діяльності кредитної спілки у 2010 році.
3. Заслуховування та затвердження звіту Правління за результатами діяльності кредитної спілки у 2010 році.
4. Заслуховування та затвердження звіту Кредитного комітету за результатами діяльності кредитної спілки у 2010 році.
5. Заслуховування та затвердження висновку Ревізійної комісії.
6. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена річна фінансова звітність та звітні дані за 2010 рік, затвердження річної звітності та результатів діяльності кредитної спілки за 2010 рік.
7. Ознайомлення з бюджетом на 2011 рік.
8. Ухвалення рішення про порядок розподілу нерозподіленого доходу за 2010 рік.
9. Інші питання діяльності кредитної спілки.

Для участі у загальних зборах члени кредитної спілки повинні підтвердити свої повноваження:

у разі особистої присутності – шляхом надання паспорта чи іншого документа, що посвідчує особу;

за довіреністю, оформленої відповідно до вимог законодавства України.

Телефон для довідок: (0342) 52-70-94.

ПРАВЛІННЯ

ДУХОВНЕ

«І як наблизився і побачив місто, Він над ним заплакав, кажучи: «Якби й ти цього дня зрозуміло те, що веде до миру! Але тепер воно закрите перед твоїми очима! Бо прийдуть дні на тебе, і вороги твої валом тебе оточать, і тебе обляжуть, і стиснуть тебе звідусюди; вони розчавлять тебе і твоїх дітей, які будуть у тобі, і не зоставлять у тебе каменя на камені – за те, що ти не зрозуміло часу твоїх відвідин».

Євангеліє від Луки

(Чит. стор. 2)

ВЕРБНА НЕДІЛЯ

Святкуємо Вербну неділю. Її ще називають «шутковою» або «квітною». Коли Ісус Христос їхав на віслюку, люди встеляли Йому шлях пальмовими гілками, вітаючи Месію. З цього і пішов звичай святити гілки.

У Вербну неділю діти й дорослі збираються на Службу Божу в церквах. У кожного в руках вербові гілочки, зв'язані стрічкою. Після Літургії, коли священик покропить гілочки свяченою водою, діти стараються якнайшвидше проковтнути по кілька «котиків» (вербових бруньок). Як кажуть у народі, «щоб горло не боліло».

Після богослужіння дорослі й діти повертаються додому, і, якщо вдома є такі, що не були в цей день у церкві, то їх б'ють свяченою вербою. При цьому той, хто б'є, обов'язково примовляє: «Не я б'ю – верба б'є, за тиждень – Великдень, недалечко – червоне яєчко!», або: «Не я б'ю – шутка б'є, віднині за тиждень буде в нас Великдень!»

Хлопці та дівчата билися свяченою вербою і коло церкви, і дорогою, як додому йшли, а б'ючись, примовляли: «Будь великий, як верба, а здоровий, як вода, а багатий, як земля!» В Галичині примовляли так: «Шутка б'є – не я б'ю, віднині за тиждень буде в нас Великдень!»

Свяченій вербі приписується магічна сила. Викидають гілля свяченої верби надвір під час граду – «щоб град зупинився». Верба має велике значення в народній медицині. Коли хворіють люди або тварини, то знахарі варять свячену вербу разом з цілющими травами й напувають тим варивом хвору людину чи тварину – у повній надії, що «допоможе». Виваром свяченої верби мочать голову і цим лікуються від болю голови. Лікуються свяченою вербою і від пропасниці та ревматизму, збивають нею гарячку. Товчене листя з верби кладуть на рани, а горілку, настояну на її листі, п'ють проти шлункових захворювань. Кора верби в легких напарах корисна в ревматичних хворобах суглобів і болях м'язів. Найліпше пити її в мішанці впродовж багатьох тижнів. Відвари з кори давати треба в гарячкових станах і пропасниці, зв'язаних з побільшеною нервовістю.

Свячену вербу ставлять за образами. Деякі господарі після повернення з церкви садять декілька гілочок на городі. Це, кажуть, сприяє злагоді в родині. В жодному разі не можна її викидати: навіть дрібні гілочки треба спалити у вогні. Колись знахарі використовували свячену вербу для приготування цілющих напоїв: від ревматизму, від лихоманки, від болю голови.

Свяченою вербою господарі поганяють худобу, коли вперше після зими виганяють на пасовисько. Це роблять для того, щоб нечиста сила не чіплялася до тварин.

Треба сказати, що звичай святити вербу дуже старий і традиції, які шанували наші предки, збереглися до наших часів. Це гарне й урочисте свято, яке люблять дорослі та діти, адже можна вдарити вербовою гілочкою, а у відповідь почути: «дякую».

У Вербний тиждень, за народним віруванням, не можна сіяти конопель і городини, бо «буде ликовате, як верба». Не сіяли колись і буряків, бо «будуть гіркі».

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

ДУХОВНЕ

СЛЬОЗИ СПАСИТЕЛЯ

(Поч. на 1 стор.)

Плач – це не тільки вияв великого смутку, муки й болю. Це не лише знак слабкості, безсилля, безвихідності, приреченості, розпачу і відчаю, а ще й свідчення відкритості, щирості, глибокого співчуття і співстраждання, коли розважаємо про плач Спасителя при в'їзді в Єрусалим. Його зранене серце і сльози на очах – це знак безмежної любові до свого творіння, заради якого Він добровільно йде у це місто, щоб принести себе в жертву за викуплення на голгофському хресті.

Та ніхто не міг зрозуміти причини цих гарячих і болючих сліз. Більшість захоплені загальним, піднесеним, радісним святковим настроєм, нагодою і великою честю супроводжувати того, про кого вже три роки говорила вся Палестина як про великого Пророка, Вчителя і Чудотворця, який багатьох зцілив і воскресив, а вчора воскресив померлого Лазаря. З пальмовими гілками й вигуками «Осанна! Благословен той, хто йде в ім'я Господнє, ізраїльський цар!», стелили дорогою перед Ним одежу. В цей час вони вірили, що, власне, цей Ісус і є посланий для них небом їхній цар і сподівалися, що Він вирятує з неволі свій народ. То чи хотіли б вони бачити і знати, чому цей їхній Тріумфатор плаче. Звичайно, що ні. Він – Переможець, а переможці не плачуть.

А що могли думати про плач свого Вчителя ті, які покинули все і пішли за Ним? Вони засвідчували Йому свою вірність, любов і запевняли, що ніколи і з жодних причин і обставин не покинуть Його, а йтимуть з Ним до кінця. Чи згідні були вони на Його муки і хресну смерть, про які Він не раз говорив? Звичайно, ні! Вони надіялися, що все буде добре і жодної трагедії не станеться. Невже той, хто повелівав вітрам і втихомирював бурю, хто зціляв всяку недугу і навіть воскрешав померлих, цього разу не вийде Переможцем? Так, вони визнавали Його Сином Божим, та, очевидно, не хотіли, щоб Він був і Сином Людським. При першому важкому випробуванні їхньої віри вони виявляли сумнів щодо Нього і Його місії. Їм потрібно було пережити ще Голгофу, і, що найважливіше, дочекатися третього дня після Його смерті.

І тільки тоді вони почнуть усвідомлювати й розуміти все, чого Ісус вчив і що звершив. Та смисл переможного і тріумфального в'їзду Спасителя в Єрусалим цілковито відкриється їм після Його повернення на небо, до престолу свого Небесного Отця, звідки зійде на них всепереможна сила Святого Духа.

А сьогодні дорогою в Єрусалим, на земну Голгофу, плач Учителя дуже болюче ранив і рвав їхні душі й серця. Можливо, ще й тому, що у великому натовпі, який безмежно радів і хвалив Бога, були ще й ті, які не приховували свого невдоволення від того, що відбувалося.

Не могли, бо були сліпими й глухими проводирями, які, дивлячись, не бачили і, слухаючи, не чули. А це тому, що їхні заскорузлі серця були переповнені гординею, лукавством і лицемірством. Хіба нечисте серце може прийняти чистоту, праведність і святість? Ніколи! Скільки разів через таких учителів народ, який по праву радів, хвалився і підносився понад іншими народами своєю особливістю – через вибраність, прихильність, любов і небесний провід самого Творця, зраджував Йому своїм відступництвом? Проте і щодо них трагічно звершиться пророцтво Господа. За те, що Єрусалим не зрозумів часу відвідин Спасителя, воно буде знищене так, що від нього каменя на камені не залишиться, а його мешканці, та й усі юдеї, розсіються по всьому світу…

Дві тисячі років минуло з того часу. Та, на превеликий жаль, світ не змінився на краще, люди не стали праведнішими й добрішими. Самолюбство, грошолюбство, зарозумілість, гордість, наклепництво, безбожність, відсутність любові, непримиренність, осудливість, розбещеність, жорстокість, недобролюбність, зрадництво, нахабність, бундючність і інші вади стали нормою нашого життя. Це і є ті ознаки, про які говорив і попереджав Спаситель. Вони свідчать, що історія людства невблаганно наближається до свого кінця. Сьогодні, як ніколи й ніхто раніше, ми розуміємо мову Об'явлення св. Івана Богослова. Образи, символи і знаки цієї книги, які завжди навіювали страх, чи не нагадують нам реальні події останніх років: цунамі, урагани, землетруси і т. д.?

Так, апокаліпсис почався. Та ми ніби цього не бачимо, не усвідомлюємо, не розуміємо. Наші плани в далекому щасливому майбутньому, якого уже на цій землі може й не бути. Хіба не правильне Слово Боже? Хіба воно не сповниться? Сповниться! І, очевидно, чекати залишилось не довго…

Михайло МЕЛЬНИК, *протоієрей*

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ТЕАТР «АКАДЕМІЯ» НА КАЛУЩИНІ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

незабутнє драматичне дійство «Український каламбур».

Чудове свято для душі створили голинянам члени Івано-Франківського осередку «Молодої Просвіти», студенти й викладачі Галицької академії, які об'єдналися в Народний аматорський театр «Академія». Головний режисер-постановник театру – Надія Гариджук розповіла про Галицьку академію, запросила учнів-випускників вступати до цього навчального закладу, а потім майстерно виконала гумореску «Модель для натури», яку написала сама.

Запам'яталися чудовою грою молоді актори Лілія Грицюк, Віктор Рудик, Олексій Бутін, Іванна Турик, Ярослав Сімків, Маріанна Лемак, Микола Ілиняк (до речі, він є головою осередку «Молодої Просвіти» Галицької академії), Олександр Миргородський, Тетяна Івасів, Лілія Дзядик, Михайло Волосюк, Ірина Прокоп'юк, Василь Обідняк, Світлана Феркаляк, Марина Кабаль, які показали обряд сватання в колишньому українському селі, стосунки батьків і дітей, «панський» стиль життя, гумористичні моменти з творів І. Карпенка-Карого, М. Старицького, С. Руданського, С. Пушика. І треба сказати, зробили це просто чудово! Глядачі захоплено спостерігали, як Голохвастов залицяється до Оленки, а її мати, сварлива та криклива, проганяє хитрого парубка, як сваряться свекруха з невісткою, густо пересипаючи свою мову образними народними висловами, такими характерними для села в минулому, як Карпо та Лаврін Кайдаші висловлюють свої думки про те, якою має бути майбутня дружина.

Фраґменти різних вистав майстерно поєднували відомі всім Палазя (Наталія Розумович) та Парася (Анастасія Гариджук). Вони то розповідали про Терпилиху й Наталку Полтавку, то сміялися зі Стецька, якому дівчина дала відкоша, то коментували, який «розумний» син у Перипетуї Самсоновни Дембицької, котрого вона сватає з метою власного збагачення.

«Український каламбур» засуджував брехню, корисливість заради збагачення і возвеличував просту вкраїнську душу, працьовитість сільських дівчат, честь і чесність, родинну злагоду, а також українське слово, талановитість нашої молоді. Глядачі побачили уривки з творів «Сватання на Гончарівці», «Кайдашева сім'я», «По-модньому», «За двома зайцями», «Вчорашня жінка».

Присутні почули мудрі настанови голови обласного товариства «Просвіта», народного депутата України І і ІІ скликань, експосла України в Грузії та Азербайджані Степана Волковецького, з ініціативи якого відбуваються такі виступи художніх колективів області в різних населених пунктах. Він зауважив, що мета «Просвіти» сьогодні – це відродження національного духу, організація просвітницької роботи серед населення. Осередки «Просвіти» мають працювати в кожному селі, місті, як 143 роки тому, коли вони виникали всюди і не давали українцям забути мову, слово, свої права. Сьогодні ситуація в Україні загрозлива: зневажається все українське, зовнішня і внутрішня політика держави спрямована не на відродження, а на знищення національної пам'яті, святинь, героїв. Тому ми повинні бути готові стати на захист наших прав, свобод, національної ідеї. Наша українська ідея – незнищенна. Україна воскресала багато разів і тепер теж воскресне. Молоде покоління має бути господарями на своїй землі.

Оксана Тебешевська, заступник голови Калуського міськрайоб'єднання товариства «Просвіта», подякувала молодим просвітянам Івано-Франківська за майстерне виконання прекрасно скомпонованих творів українських класиків, підкреслила важливість подібних заходів і висловила сподівання, що це не остання зустріч голинян з театром «Академія». Адже ми повинні бути єдиними у збереженні своєї ідентичності, відстоюванні наших цінностей, вихованні національної гідності й патріотизму.

Того ж дня драмгуртківці зі своєю постановкою побували і в селі Завадка цього ж району. Тут були присутні сельчани, сільський голова, директор школи, директор будинку культури, які підтримали ідею створення в селі просвітянського осередку, в який, окрім зазначених осіб, ввійдуть священики й активісти.

Мар'яна ТИМКІВ,
учитель української мови і літератури Голинської ЗОШ І–ІІІ ступенів Калуського району, член Голинського осередку «Просвіти»

ПРАВДА ПРО КРИВДУ

В історії стосунків двох сусідніх народів – українців і поляків – було багато трагічних сторінок. І логіка поступу у майбутнє вимагає мужності й розуму, аби переступити кривди й образи, простити один одному, що було недобре з одного чи іншого боку і спільно з добрими намірами вибудовувати шлях у завтра. Але така позиція сприймається не всіма. Особливо це чітко проявилось у час вшанування жертв Волинської трагедії. Деякі заанґажовані політики сусідньої держави всю провину за події сорокових років переклали на українців. Але, як кажуть, у своєму оці колоди не побачили.

ВІДЛУННЯ КАТІВСЬКОЇ СПОВІДІ

І ось вийшла книга спогадів колишнього екзекутора (точніше – ката) з польської Армії Крайової, виконавця смертних вироків, що здійснювалися на невинних українцях в час війни і після неї. Маємо на увазі спогади бойовика диверсійного відділу польського національного підпілля Стефана Дембського, які вийшли під назвою «Виконавець» у видавництві «Ośrodek KARTA». Перша назва, тобто «Кат», краще відтворює зміст книжки, ніж «Екзекутор», бо розкриває моральне обличчя юнака, який у передвоєнний час виховувався у ненависті до всього українського, а в час війни і після неї своє виховання втілював у життя, вбиваючи (разом з такими ж приятелями) українців лише за те, що вони були українцями й проживали на своїй, не чужій землі.

Скільки томів різних книг було опубліковано, сотень статей було написано, скільки усних виступів було виголошено з уст польських істориків, письменників, публіцистів і громадсько-політичних діячів проти українських патріотів з ОУН, УПА і проти українців загалом. Який тільки словотвір, прикрашений неґаціями, аж до прокльонів, не падав на УПА. Від початку двадцятих років і донині принижується, обґріхується, перекручується все те, що стосується наших національно-визвольних змагань.

І Європа вірила. Чи не на кожній Міжнародній конференції, що стосувалася воєнного й повоєнного періоду, грубо фальсифікувалася українська історія, перекручувалася мета тривалої боротьби українців, ліпився образ української меншовартості, образ повстанця-варвара, який знищував невинних людей.

Знаємо, що після війни українців депортували, кидали в тюрми і концтабір Явожно, позбавляли громадянства, забороняли поклонятись батьківським могилам і молитися у церквах, де їх хрестили. І це практикувалося як з боку влади, так і тих, хто боровся за вільну Польщу. Польські екстремісти за кордоном, їхні побратими в комуністичній Польщі і в нинішній демократичній країні – спільно паплюжили українців за те, що хотіли мати свою державу й позбирати докупи свої, загарбані чужинцями, землі.

І ось нарешті відкрилося те, що давно старанно приховувалося перед демократичним світом. Висвітлено характерний епізод з діяльності кількох молодих убивць з АК, що був лише одним кільцем у ланцюгу антиукраїнської діяльності цієї підпільної військової формації. Ці спогади допоможуть людям у Польщі та Україні, зрештою, в цілому світі відкрити очі на правду. Сповідь ката особливо боляче вдарить по кресов'яках, мілусніках та їхніх прихильниках, що найбільше приклалися до витворення ксенофобських неґацій щодо українців.

Але перейдемо до книги, щоб ознайомити читача з діями терористів з АК. Не всі знають, що у Львові й на теренах Галичини діяв спецпідрозділ «Чотирнадцятка», створений 1943 р. і який спеціалізувався на вбивствах українців.

Бойовик Стефан Дембський і його друг Станіслав Палац – Стах, керовані вищим керівництвом АК, більше винищували українців (та й поляків), ніж фашистів.

Управління диверсій (Кедив) і двійки вміло готувало і скеровувало молодь на винищення українців. Нехай читачі пробачать за жорстокі слова цитат, але без них не можна бодай частково розкрити зміст споминів. Цитуємо з перекладу: «Саме цей Твардий, якого другим псевдо було Вілуська, після мого прибуття до Ласкувки, був призначений самим Драже разом зі мною, Славіком та Луїсом до спеціального карного відділу, створеного для ліквідації українців. Це була наша реґулярна щоденна робота(!). На більшу роботу долучалися ще Шофер і Мушко. Наші операції були за своїм типом близькі до українських, з тією лише різницею, що ми обирали села, де переважало польське населення, бо завдяки цьому нам було легше прикінчити українців. Не було в цих акціях жодної жалості й жодних вибачень. Не міг я нарікати і на своїх товаришів по зброї. Тільки Твардий, який мав особисті претензії до українців, перевищував сам себе».

Нагадаємо читачеві, що АК підлягала польському керівництву лондонського уряду на чолі з ген. В. Сікорським, що діяв під керівництвом уряду англійського, а отже, англійці, без сумніву, знали про звірства АК щодо українців, але дипломатично мовчали, боячись реакції Сталіна. Згадаймо, як англійський уряд видав Сталінові російських козаків, і що з ними далі сталося. Треба було понад 50 років, щоб англійці попросили вибачення за цей злочин. Перед українцями й донині ніхто не виправдовується. Звернімо увагу й на те, що АК через свій уряд була союзником і США, і Англії, і СРСР. Ніхто з «Великої трійки» (Сталін, Черчіль, Рузвельт, далі – Трумен) не заступився за українців, які мусили боротися з фашистами, польською АК, польськими комуністичними партизанами, радянським підпіллям. Це була війна на збереження самої нації. Дії підрозділів АК скеровували, перш за все, її керівництво: генерали С. Ровецький, Л. Окульницький, командуючі Львівської округи АК ген. В. Філіпковський, полковник С. Червінський та інші.

Але читаємо далі: «Коли ми входили до українського будинку, наш Вілуська ставав буквально шаленим. Статурою, як добре розвинена горила, коли тільки бачив українців, очі вилазили йому з орбіт, з відкритих губ починала капати слина й він справляв враження скаженого… Ми з Луїсом переважно ставали під дверима та вікнами, натомість напівпритомний Твардий, старий ножевик зі Львівських Пасік, кидався на скам'янілих українців та різав їх на шматки. З нечуваною вправністю розпорював їм животи чи перерізав горлянки, аж кров бризкала на стіни. Неймовірно сильний, часом замість ножа використовував звичайну лавку, якою розколював черепи, неначе макові головки».

Таких молодих маніяків вишколювали ґонорові польські офіцери й «віруючі» католики. Як бачимо з цих спогадів, «доблесна» АК більше воювала з невинними українськими родинами, бо від вояків УПА втікали не оглядаючись. Пригадаймо, як кілька сотень УПА майже сім років били багатотисячне ВП і їхніх помічників з АК. Зрештою, останні дуже швидко склали зброю, бо зрозуміли, що цілком програли боротьбу і в Польщі, і в складі альянтських військ. Всіх їх переміг Йосиф Сталін.

Читаймо далі: «Одного разу зібрали три українські родини в одному домі й Твардий вирішив прикінчити їх «весело»… взявши зі столу скрипку, почав грати на ній. Поділив українців на чотири групи та… наказував їм співати: «Тут узгір'я, там долина, в дупі буде Україна» і під загрозою мого пістолета бідаки співали, аж шибки у вікнах дрижали. Це була їхня остання пісня. Після закінчення «концерту» Твардий жваво взявся до праці, що ми з Луїсом втікали до сіней, щоб нас часом помилково не зарізав».

Довгі роки польська націоналістична й комуністична преса змальовували тільки жахи (часто надумані), чинені УПА, й суворо було заборонено бодай щось розповідати про звірства АК і польської комуністичної влади.

І далі: «У ліквідації українців нам допомагала і місцева громадянська міліція, і органи внутрішніх справ соціалістичної Польщі. Ми мали один свій відділок, розташований в околиці Динова, близько Сяну, який допомагав нам тим, що після арешту українців, які підозрювалися в підпалі польських сіл (тобто – українських, спалених самими українцями під час насильницької депортації, щоб майно не дісталося полякам – І. Ф.) просто давали нам знати через зв'язківця, що такий і такий українець чекає на нас у відділку і може бути забраний. Тоді була лише робота для мене і Твардого. Йшли туди переважно ввечері й потім над річку. Тут ставили людину на підвищення, для певності дірявили її кулями з автоматів, так що вже мертве тіло падало до води… Вояки відділу Кедиву «Лонка» з Новогрудського округу АК у диверсійному підрозділі робили часом речі, які навіть мені самому не подобалися».

Є у книжці спогадів Дембського розповідь про ґвалтування і звіряче катування зовсім юної, ні в чому не винної української дівчини й не менш жахливий морд греко-католиків.

У цій сповіді галанівська термінологія часів 40-их років ХХ ст. була повністю втілена в життя на українцях. Нагадаймо читачам, що цей юний кат навчався у Львові і в 1942 р. сімнадцятирічним вступив в АК, де разом із друзями, відшліфовував, перш за все, на українцях, своє катівське ремесло.

Цей вояк за свою «мужність» отримав від командування АК «Хрест борців», що був другою нагородою серед польських військових відзнак.

Ніхто з американських сенаторів чи конґресменів, ніхто з ФБР чи поліції не виступив із заявою про арешт чи депортацію цього злочинця. Яким же чином він, і сотні йому подібних, опинилися у США. Оглянувшись на своє життя, «герой» АК закінчив своє життя, застрелившись у Маямі 13 січня 1993 р.

Публікація спогадів польського бойовика обернулася «луною в Бещадах» проти польських імперіалістів, які однобоко стверджували про злочини українців і описували янгольські дії бійців АК та АЛ.

Ігор ФЕДИК

ЗАРОБІТЧАНСТВО

Івано-Франківська обласна організація «Жіноча громада» організувала круглий стіл на тему «Заробітчанство: заробляємо чи втрачаємо?» Її голова Михайлина Боднар запросила до розмови дітей, жінок, родини, яких торкнулася ця тема, творчих людей, науковців, освітян, журналістів, депутатів, представників влади (як міської, так і обласної), громадськість. Ухвалили звернення до Президента, Голови Верховної Ради України, Голови Уряду на захист жінок-еміґранток.

Нижче подаємо виступ письменниці і композиторки, членкині обласної організації «Жіноча громада» Ольги Терешкун.

НАШ ЦВІТ ЦВІТЕ НА ЧУЖИНІ...

Сьогодні ми торкнулися непростої теми, яка актуальна вже не перший рік. Готуючись до розмови, я обмірковувала багато питань, які цікавлять, насамперед, українську молодь.

Еміґрація – це позитив у житті українського суспільства, чи все ж таки неґативний бік економічного розвитку держави?

На сьогоднішній день ситуація така: в різних країнах світу, а найбільше – в Іспанії, Португалії, Греції, Польщі, Америці, Канаді, Німеччині та в багатьох інших є наші співвітчизники. Зокрема, в Португалії – близько 60 тисяч за офіційними даними. І виникає запитання: невже люди, які переважно мають вищу освіту, досягнення в галузях науки, культури і мистецтва, поїхали з доброї волі з рідної землі? Звичайно, ні.

Тоді випливає логічне запитання: Чому? Проаналізувавши відповіді українців-еміґрантів, озвучу такі причини. Це проживання в сільській місцевості, де немає роботи. Молоді фахівці, які хочуть працювати, після здобуття вищої освіти, в найкращому випадку, хоч і знаходять роботу, але заробітна плата не відповідає прожитковому мінімуму. Батьки хочуть дати дорогу в життя дітям, тобто вищу освіту, але вона на сьогоднішній час не є доступною для кожного. Немає спеціальних державних програм, які б підтримували молодих талановитих спеціалістів, а якщо є, то фінансуються погано. Можна називати ще чимало причин.

Із позитиву економічної еміґрації можна відзначити хіба що інвестиції за рахунок переказів коштів в Україну. Але справи також сумні, бо, якщо б ці люди жили й працювали на Батьківщині, принесли б набагато більше користі суспільству. Далеко не треба йти: є покинені діти в найкращому випадку – на одного з батьків або дідусів-бабусь, у гіршому – в підлітковому віці, коли найбільше потребують уваги, вони залишаються сам на сам з проблемами, яких не може розв'язати лише матеріальне забезпечення з іншого кінця світу. Згодом це переростає в психологічну травму.

Приклад з моєї родини. Мій брат за професією і покликанням був художником, поїхавши на роботу, потрапив у нелюдські умови праці й загинув, залишивши річного сина та дружину. Вона, в свою чергу, також поїхала на роботу, щоб матеріально забезпечити дитину й невдовзі забрала його туди. Не стало української родини. І таких випадків тисячі.

Хоч часом можна почути, що молоді ні в чому не зацікавлені. Скажу, що ми бажаємо, аби держава зробила крок назустріч, щоб ми відчували підтримку і потрібність тут. Тоді ніхто не покине рідної України. Щиро надіємося, що цей час таки настане. Віримо у те, що наші діди й прадіди, які воювали за незалежну соборну державу, – віддали найкращі свої роки не даремно. Хочемо побачити наших дітей і внуків упевнених у завтрашньому дні, гордих тим, що живуть в Україні.

ЩОБИ СЛАВА НЕ ПРОПАЛА

ВОНИ ТВОРИЛИ ОРЕОЛ

П'ятдесяті роки для Державного українського гуцульського ансамблю пісні і танцю (художній керівник і головний дириґент – В. Пащенко, балетмейстер – В. Петрик, керівник оркестру – М. Магдій) були успішні. Це гастролі республіками СРСР, виступ на декаді української літератури і мистецтва в Москві, виступ з нагоди 300-річчя возз'єднання України і Росії, нагородження В. Петрика орденом «Знак пошани», присвоєння почесного звання заслуженого артиста УРСР В. Пащенкові, М. Магдію. Танець «Зустріч» (хореографія – В. Петрик) на Всеукраїнському мистецькому фестивалі «Молода Україна» у виконанні Василини Чуперчук та Івана Долинського. Тут вони здобули звання лауреатів, а 1957 року були нагороджені медалями «За трудову відзнаку».

Саме цього року в колектив вливається багато молодих танцюристів, серед них – Георгій Железняк, Михайло Харебін, Геннадій Соколовський, Едуард Щербатюк. Саме вони після виходу на заслужений відпочинок ще довго працювали керівниками ансамблів. Силами найкращих танцюристів на чолі з В. Петриком 1959 р. були поставлені танці до знаменитого фільму «Олекса Довбуш».

60-ті роки були нелегкими для закладів культури, не вистачало коштів і багато колективів були розформовані, це торкнулось і Гуцульського ансамблю, з якого зняли державну дотацію, фінансування, а творчий колектив скоротили наполовину. Та любов до мистецтва, самовідданість, ентузіазм і одержимість призначеного Міністром культури в 1963 році керівником і головним дириґентом заслуженого артиста УРСР Михайла Гринишина і дириґентом – хормейстера Богдана Катамая, незмінного балетмейстера Володимира Петрика, директора Павла Барчуна, керівника оркестру Петра Терпелюка й учасників ансамблю, які, орієнтуючись у «нових умовах», приступили до цікавих, високохудожніх програм, які поєднували народне і сучасне мистецтво. Так були поставлені вокально-хореографічні картини «Щедрий вечір в сучасному гуцульському селі» (щедрівки по селах збирали й записували всі артисти), а також «Сучасне гуцульське весілля», «Проводи чабанів на полонину», «На галявині», «Весна в Карпатах», «Пори року», «Урожайна», «Будь здорова, Батьківщино», «Олекса Довбуш з опришками». За це Володимирові Петрику 1964 року було присвоєне звання заслуженого артиста України.

Силами найкращих танцюристів на чолі з В. Петриком була зроблена хореографія до вистав музично-драматичного театру ім. І. Франка «Титарівна» (1961), «Украдене щастя» (1969), згодом – «Данило Галицький», «Олекса Довбуш», «Про що Тирса шуміла», «Тіні забутих предків». Так, 1970 року повністю переходить на роботу до драмтеатру балетмейстером Михайло Харебін.

Треба зазначити, що танці з ориґінальною хореографією В. Петрика включили в репертуар відомі ансамблі пісні і танцю не тільки в Україні, але й республік СРСР, Канади, США, Арґентини, Австралії. Особливі вимоги ставилися до танців, вокалу, а відповідно – до танцюристів. В репертуар залучалися нові постановки, адже включались танці, які вимагали професійної підготовки, знання класичної хореографії, вокалу, специфіки реґіону. Тож доводилося шукати нове молоде поповнення. Так, у червні 1963 року в Гуцульський ансамбль з Риги, де виховувалась у рідної тітки – балерини Марини Шаповалової і вчилась у студії, приїхала Наталя Михайленко. Щоправда, своїм високим зростом вона трохи не вписувалася в дівочий ансамбль. Спочатку Володимир Петрик хотів відмовити цій шістнадцятилітній танцюристці, та Василина Чуперчук упросила зарахувати Наталю, адже на роль молодої у вокально-хореографічній композиції «Гуцульське весілля» Наталя дуже підходила в парі з Григорієм Івасюком. Так Наталя Михайлівна почала працювати з учителем і вчитись не тільки гуцульських танців, а й закінчувала вечірню школу. При потребі танцювала партії хлопців.

Колектив був дружний, працювали самовіддано. А ще були поїздки в села, де не завжди були і підлоги на сцені, теплі зали, навіть не було роздягальні, та й транспорт не був із найкращих. Але праця, взаєморозуміння, молодість усе врівноважували, особливо дружба з Василиною, яка щиро опікувалась Наталею, готуючи собі в ній заміну.

Концерти по всіх містах, виступи на великих сценах Києва, запис на Львівському, Київському телебаченні. У 1978 році танцівниці балету Наталі Михайленко-Соколовській присвоїли звання заслуженої артистки УРСР. В сімдесяті-вісімдесяті роки в Гуцульський ансамбль приходить нове поповнення, програма збагачується новими постановками й успіхами, до яких веде незмінний балетмейстер Володимир Петрик.

Любов ЗОРІНА

Чоловічий склад балетної групи. Зліва направо: Михайло Харебін, Володимир Мунтян, Володимир Винницький, Василь Дрекало, Віктор Сотніков, Богдан Підлужний, сидять – Володимир Петрик і Геннадій Соколовський. 1965 р.

ЗОНА ТРИВОГИ

ВІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОЇ ПРОБЛЕМИ НА ДУЗІ «МОСКВА–КИЇВ–ТЕЛЬ-АВІВ»

(Продовження. Поч. у № 1–14)

СОРОМ'ЯЗЛИВЕ МОВЧАННЯ

Я був би вдячним євреям, якби вони, маючи своїх представників у владі України, допомогли українському народові відродити й поширити сфери застосування української мови в Україні. Але коли єврейські організації України «сором'язливо» мовчать, в той час, коли євреєм-міністром культивується антиукраїнізм, педалюється витіснення і придушення української мови в освіті України, коли євреї-урядовці відмовляються виступати українською мовою, то я вважаю, що ця частина євреїв або не вважає Україну своєю Батьківщиною, або вона їм не Рідна і не Дорога.

Стосовно створення спільного з Росією підручника історії, ініційованого Табачником. Шановні сини Сіону, невже ви у страшному сні можете допустити чи вважаєте за доцільне і можливе створення спільного арабо-палестинського підручника зі спільної історії? А можете собі уявити спільний «творчий колектив» у складі Герцля, Голди Меїр і Гітлера та Гебельса при написанні спільного «фашистсько-сіоністського» підручника з історії? Ні? Я – теж. Чому єврейські організації України, єврейська інтеліґенція, євреї-політики не виступають із засудженням дій Табачника і подібних до нього? Минуло вже дев'ять місяців, як він знущається над українцями, перебуваючи в міністерському фотелі. Затяжне мовчання починає набувати рис непристойності. За дев'ять місяців мали б щось «народити»... Або дезавуювати, або осудити дії тієї частини євреїв, яка знущається над нами. Ви ж організовані й блискавично реаґуєте на події.

Пам'ятаю вашу реакцію на реабілітацію УПА, присудження звання Героя Бандері.

Реакція була одностайна і блискавична по всій осі «Москва–Київ–Тель-Авів». А на дії табачників – абсолютна тиша. Чи ви вважаєте, що саме мовчазне потурання антиукраїнізму своїх однокровних у владі – засіб для зближення між нашими націями? Чи засобом зниження чи зникнення антисемітизму? А можливо, ви зацікавлені в його зростанні?

Чи вам потрібно, щоб знову лунали заклики **бити «жидів і москалів»?** Якщо «так», то як розуміти, що євреї – найрозумніші в світі? Чи вас обманули в цьому твердженні, чи, може, євреї України тупіші, тобто є винятком із вищезгаданого визначення? Теж – за Табачником. У нього західні українці – теж менше варті від східних.

Але ж Табачник далеко не єдиний ваш антиукраїнський представник у владі... Не відстає від нього харківська група владних євреїв. Добкін – це харківський табачник. Харківська міська рада на чолі з Геннадієм КЕРНЕСОМ ухвалила рішення щодо демонтажу меморіальної дошки Йосипові Сліпому. Шановні євреї, ви не розумієте, що це знущання над українським духом, над українською духовністю? Чим це відрізняється від вандалізму на єврейських кладовищах, який справедливо обурює ваші серця? Фельдман виконує роль фельд'єгеря по столицях світу і глашатая мантри: яка погана Україна з українськими патріотами. Колєсніков – принципово відмовляється спілкуватися українською мовою, а українські націоналісти для нього – суцільний неґатив. Ґрач – птічка пєвчая.... No comment!

Одеса. Гурвіц. Встановлений пам'ятник Катерині-два. Катерині, яка фізично винищувала козацтво і сплюндрувала Запорізьку Січ, поставили пам'ятник в Україні?!

Євреї можуть собі уявити факт встановлення в Ізраїлі пам'ятника товаришеві Гітлеру? Я – теж ні. Перелік антиукраїнських дій богообраних небожителів українського олімпу можна продовжити, але й цього досить!

Ці рядки я пишу з болем у серці, але їх написати маю не лише право, але й зобов'язання, бо я був одним із тих, хто на Установчому З'їзді Руху в 1989 голосував за декларацію про засудження антисемітизму, одним із тих, хто на критику євреїв повчав: «У євреїв треба вчитися, а не ховати свої невдачі за надуманими єврейськими загрозами», саркастично запитував: «Якщо в крані нема води, то винні – теж жиди?», або жартівливо казав: «Нам, українцям, з євреями нічого конфронтувати, ми – українські козаки, а євреї – козаки єрусалимські». Моя, українця, позиція з проблеми антисемітизму призвела до того, що в передвиборчих плакатах на моїх портретах «умільці» домальовували ярмулку і пейси й підписували: «Жид пархатий».

А тепер, коли мене зустрічають ті, кого я зупиняв в екстремізмі, то запитують: «Володимире Мефодійовичу, то нам треба вчитися в табачників, як нищити українську мову й історію, чи вчитися мовчазному схваленню єврейськими організаціями антиукраїнських дій своїх єдинокровних?», «Ви так заповзято боролися проти антисемітизму, а де ж тепер Ваше заповзяття й позиція в боротьбі з відвертим, неприхованим і нахабним антиукраїнізмом євреїв при владі?» Тому я і звертаюся сьогодні до «єрусалимських козаків» – «реб'ята давайте жить дружно». А для цього відновіть статус-кво 1989 року, коли ми були по один бік барикад і дайте оцінку Табачникові й подібним до нього. Повірте, українцям більше до вподоби такі євреї, як Володимир Жаботинський (Зєєв), Лєон Фейхтванґер, Шолом-Алейхем, Самуель Нойман, Антін Кульман, Варм Шай, Абрагам Штерцер, Лейба Домбровский, Герш Кєллєр, Олексій Шнейдеров, В'ячеслав Стороженко, Яша Рекітар, Віталій Портніков, Ізя Іхельсон, але аж ніяк не бланки-ленініи, троцькі-бронштейни, кагановичі, мехліси, шварцбарди, ґрачі, фельдмани, табачники. «Щоб я так жив – правда», – як кажуть у Бердичеві.

В нашій з вами історії взаємин було всяке, як і в історії з поляками, як і з росіянами. Але нині з поляками ми примирилися й подружилися. І наша взаємопідтримка, взаємодопомога вже приносить свої плоди.

Антиукраїнській частині росіян і євреїв слід зрозуміти, що національна політика – річ дуже сенситивна у сприйняттях. І не лише в її спрямованості, але й відносно того, хто її проводить і як проводить. Є така психологічна тонкість у сприйнятті. Якби антиукраїнсько спрямовану політику здійснював етнічний українець «при владі», то українці кваліфікували б його дії дуже просто: дурень, продався, зрадив. Але якщо в Україні провадять антиукраїнську політику не етнічні українці, а представники тих етносів, зарубіжні національні уряди яких стосовно української історії, мови, її героїв демонструють аґресивну політику (а добра половини членів Уряду України – етнічні росіяни і євреї) – то в українців кваліфікація їхніх дій змінюється, тоді про них кажуть – окупанти. А з окупантами завжди борються, і за всіма канонами така боротьба вважається справедливою. Чи потрібно це вам, якщо ви насправді не окупанти?

Якщо євреї бажають нам, українцям, добра і душевного спокою, то чому єврейські організації України, єврейська інтеліґенція, євреї-політики, не виступлять із засудженням антиукраїнських дій Табачника і подібних до нього єдинокровних при владі? Чи діяльність табачників їх цілком влаштовує?

Володимир ПИЛИПЧУК,
народний депутат України 1-го та 2-го скликань

(Далі буде)

КОНКУРСИ:

«ІСТОРІЯ І "ПРОСВІТА"» – X-ий ТУР

Івано-Франківське міське об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка запрошує до участі в конкурсі творчих робіт, присвяченому 20-ій річниці незалежності України.

Конкурс проводитиметься в номінаціях: публіцистика, проза, поезія, малюнок, фотографія (в т. ч. родовід у світлинах) на теми:

1. Роздуми про вами прочитану книгу;
2. Перлини народної та письменницької мудрості. Приказки, прислів'я, народні пісні, художні твори про наш народ, його добробут і любов до рідної мови, які не були опубліковані;
3. На світі можна жить
без еталонів,
По різному дивитися на світ.
Від цього світ
не зміниться нітрохи.
Усе залежить
від людських зіниць.
В широких розкривається епоха,
У звужених –
збіговисько дрібниць.
Л. Костенко

Мета конкурсу:

а) сприяння розвитку здібностей до наукових пошуків, написання публіцистичних, наукових робіт учнів, студентів та дорослого населення;

б) збереження і розвиток культурної спадщини шляхом вивчення народних традицій та звичаїв.

Завдання конкурсу:

1. Зацікавлення діяльністю товариства.
2. Залучення молоді до пошукової, пізнавальної та дослідницької роботи.

До участі в конкурсі запрошуємо учнів і студентів навчальних закладів та всіх зацікавлених осіб. Творча робота повинна мати назву, містити інформацію про її автора – його ім'я і прізвище та керівника (якщо такий є), адресу, навчальний заклад, телефон.

Бажано, щоб у представлених матеріалах були:

оригінальність та самостійність досліджень, власна думка та чітко виражена позиція автора, наукова новизна роботи, мовно-стилістичний рівень, практичне значення та художнє оформлення. Обсяг матеріалу не повинен перевищувати 10 друкованих сторінок формату А-4, розмір шрифту – 14. Найкращі роботи будуть відзначені товариством «Просвіта», прізвища авторів будуть опубліковані в пресі. Переможці конкурсу будуть запрошені в поїздку літературними місцями краю.

Термін подання робіт: до 1 липня 2011 року

за адресою: НД «Просвіта», вул. Грушевського, 18/17;

тел. (03422) 2-57-91, (0342) 75-05-86.

Відповідальний секретар

ПРАКТИКУМ

НЕПРАВИЛЬНО – ПРАВИЛЬНО

МОВНІ НЕОХАЙНОСТІ, ЩО ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ НАВІТЬ У ОСВІЧЕНИХ ЛЮДЕЙ

согласен – згодний	рокова ошибка – фатальна помилка
самі низькі ціни – найнижчі ціни	вздихаєш – зітхаєш
самий перший – найперший	понімаю – розумію
грязний – брудний	возмущатися – обурюватись
на любий смак – на всякий смак	общатися – спілкуватись
в любий день – будь-коли	кстаті – до речі
наглий – нахабний	посовєтовать – порадити

ЗНАЙ НАШИХ!

ЮНІ ЗНАВЦІ БІБЛІЇ ПОВЕРНУЛИСЯ З НАГОРОДАМИ

Національний університет «Острозька академія» провів Всеукраїнську олімпіаду «Юні знавці Біблії». В олімпіаді взяли участь учні 1–11 класів, які вивчають предмети духовно-морального спрямування: «Етика», «Основи християнської етики», «Християнська етика в українській культурі», «Етика: духовні засади», «Людина і світ», «Людина і суспільство». Мета олімпіади – підвищення інтересу школярів до Біблії, виховання духовно багатої, національно свідомої особистості, залучення школярів до вивчення курсів духовно-морального спрямування. Четверта Всеукраїнська олімпіада була приурочена 450-річчю Пересопницького Євангелія та 430-ій річниці Острозької Біблії.

В олімпіаді взяли участь учні шкіл Снятинщини, зокрема, Снятинської ЗОШ № 2 I–III ст., Снятинської ЗОШ I–III ст. ім. В. Стефаника, Троїцької, Джурівської, Красноставської, Заболотівської і Стецівської шкіл. А всього – 450 дітей із загальноосвітніх шкіл України. І ось Маріанна Никифорук із Троїцької та Яна Шульга із Заболотівської школи повернулися з олімпіади з дипломами.

У програму олімпіади входили завдання: скласти тест на знання Святого Письма і захистити твір-есе на біблійну тематику. Окрім конкурсних випробувань, школярі мали можливість ознайомитися з Національним університетом «Острозька академія», поспілкуватися з цікавими, неординарними особистостями, серед яких були представники духовенства, відомі вчені, політики, громадські діячі.

Школярів зацікавили розповіді ректора Національного університету «Острозька академія» Ігоря Пасічника, першого проректора цього ж вишу Петра Кралюка, магістра історії, викладача гуманітарного факультету з Канади Пола Бродовеу, координатора діяльності «Східноєвропейської місії» у Європі Бартоша Рибінського та інших.

Учасники поїздки в Острог щиро дякують меценатам – братам Шувальським, Ігореві Гаврилюку, Ярославові Герману, а також Снятинському деканові УГКЦ о. Теодору Оробцю, Заболотівському деканові УГКЦ о. Василю Гоян, вчительці християнської етики Марії Глібчук, завідувачеві відділу освіти Василю Мельничуку.

Ольга СТРИПЧУК,

методист відділу освіти, заступник голови Снятинського РМО «Просвіта»

ПОДВИЖНИКИ

МАРІЙЧИНА СВІТЛИЦЯ У БІБЛІОТЕЦІ

Громадськість відзначила 130-річчя Марійки Підгірянки – Ленерт-Домбровської, дитячої письменниці, уродженки села Білі Ослави Надвірнянського району, яка залишила по собі безліч віршів і пісень, які стали народними. Чимало пісень на її вірші написали композитори Станіслав Людкевич, Теофіл Витвицький, Наталія Когут, Микола Павлюк, Авеліна Басова. З 1909-го до 1957-го Марія Омелянівна проживала, вчителювала і творила на Тлумаччині, в селі Ворона (тепер – Коломийський район).

На Тлумаччині ще є чимало людей, які пам'ятають родину Домбровських, Ленертів. Саме це і спонукало велику сподвижницю бібліотечної справи – директора Тлумацької бібліотеки для дітей Надію Цікайло і багатьох працівників культури й освіти Тлумаччини, зокрема, Ірину Купновицьку, Дмитра Терлецького, Григорія Дудія (с. Антонівка), В. Слезінського, В. Маланчука, Д. Домбровську по зернинках збирати відомості про місця праці, проживання поетеси, архіви, записи очевидців, родини, книги, які були видрукувані в Україні, Чехословаччині, Польщі, Австрії, Канаді, Австралії, США, Франції, а також записувати з уст тих, хто ще в школі вчив вірші і співав співаночки Марійки Підгірянки.

Так назбиралося чимало матеріалу для музею. Спочатку це були окремі стелажі, а згодом, коли у виділеному будиночку для бібліотеки був зроблений капітальний ремонт, у 1991 р. в трьох кімнатах бібліотеки відкрився музей народної вчительки, поетеси, матері, громадської діячки Марійки Підгірянки і її родини. Тут – картини тлумацьких художників Олександра Волкова, Богдана Татарчука, Яреми Оленюка, скульптури Василя Шеваги. Щороку бібліотека проводить конкурс малюнків до віршів Марійки Підгірянки й упорядковує альбоми, які стали б чудовими книжечками. Так, цього року за підтримки Централізованої Тлумацької бібліотеки (директор – Мар'яна Пісак) вийшла книжечка «Ціп'ятко-піп'ятко».

Музей відвідують не тільки учні шкіл, дитячих садочків, але й численні гості, зокрема, вихідці з Тлумаччини, які приїжджають з далеких країв і залишають у книзі відгуків записи вдячності за пам'ять, за храм книги для дітей. Так, син колишнього власника будинку і землі, в якому зараз дитяча бібліотека і музей, Л. Кохановський із захопленням написав подяку за те, що будинок служить дітям, його оберігають і працюють тут такі чудові люди, які віддані пам'яті поетеси й дітям. А це – бібліотекарка Віра Присяжнюк, Наталія Купчак, Лідія Мельник і директор Надія Цікайло, яка з шістнадцяти років присвятила себе бібліотечній справі.

У рік відзначення 130-их роковин від народження поетеси й освітянки Тлумацька міська районна організація «Просвіта» звернулась до комісії ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка з присудження премії ім. Марійки Підгірянки про присвоєння нагороди директорові Тлумацької районної бібліотеки для дітей Надії Цікайло за багаторічну роботу з дітьми, створення музею Марійки Підгірянки і збереження пам'яті про поетесу, виховання молоді й розвиток бібліотечної справи.

Любов ЗОРІНА

ДО ПЕРВНІВ

ОДВІЧНІ ОБЕРЕГИ

«Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє Воскресіння славим Твоє», – так називалося театралізоване дійство молодих просвітян з Городенки, що відбулося минулого вівторка в обласному Народному домі «Просвіта». Навчила й організувала їх керівник народознавчого гуртка «Джерельце» Любов Яремович.

Ми часто випрошуємо у Бога милосердя й любові для себе, близьких, рідних. Та чи задумуємось над нашим ставленням до Творця? Адже і Отець, і Син так бажають нас бачити своїми добрими дітьми. А якщо ми ними не прагнемо стати, то чому дивуємось, що так важко нам на цій землі?

Виступ учасників народознавчого гуртка розкривав, наскільки ми спроможні жити так, аби радувати свого Господа й не завдавати Йому прикростей, а ще гірше – зраджувати Його.

Захоплено споглядали на своїх ровесників присутні учні ЗОШ № 7, 11, 17, 3, 5 міста Івано-Франківська. Перед ними розкривалася картина життя прародичів. Вони торкнулися святая святих – того життя, яке було до нас. Ще не так давно воно цвіло, і як гірко, що пропало, відійшло, бо поруйнували, затоптали той цвіт наших предків.

Сценарій дійства написала Людмила Опришко. Господь дав їй можливість винести перед людські очі пласти минувшини, щоб побачили ми, як було колись, щоб ожили перед нами наші предки у своєму способі життя, мові, стосунках. Щоб на тому фоні змогли ми подивитися собі в очі: підросли ми, зміліли чи відкотилися настільки далеко, що одне одного уже й не пізнаємо? Вона – вчителька початкових класів Завадівської загальноосвітньої школи, що у Стрийському районі на Львівщині – залишила роботу в школі, щоб якнайповніше зануритись у те, що прагне винести сценічно перед очі сучасності й майбуття.

На цьому заході діти були дуже уважні, вони набрались глибинної народної мудрості, коли в Україні дуже побожно ставились до природи, до ритуалу освячення верби.

Михайлина БОДНАР,

завідувач культурно-масової роботи Народного дому «Просвіта»

ПОДІЯ

УВІЧНИЛИ ДЛЯ НАЩАДКІВ

У Томашівцях урочисто відкрили меморіальну дошку членові ОУН, художникові, докторові філософії, голові НТШ в Канаді Богданові Стебельському. На подвір'ї місцевої школи зібралися учні, вчителі, мешканці села, гості та члени Калуської районної організації ВО «Свобода». Саме завдяки свободівцям калуський скульптор Ігор Семак виготовив меморіальну дошку нашому славному землякові. Її освятив отець Михайло.

Учні школи Віра Вовк та Антон Филевич зачитали слова вдячності, які електронним листом надіслали з Канади діти Богдана, а також родичі з Долини і Стрия, розповіли про основні етапи життя і творчої діяльності Богдана Стебельського.

Ірина Свирида, Вікторія Мисяковська, Любомир Мазур, Тетяна Безрука, Людмила Самардак, Марія Сербін піднесено декламували патріотичні вірші, а Наталія Бойчук та Вероніка Салій подарували учасникам урочистостей чудові українські пісні «Лелеки», «Дорога додому», «Стежина добра».

Заслужений учитель України, письменниця, просвітянка Оксана Тебешевська розповіла про зв'язок родини Стебельських із Калущиною, про батька Іллю, який 1906 року був переведений із Цвітови до Томашівець і працював тут до 1912 року директором школи (при цьому був надзвичайно активним у громадському житті – організував у селі читальню «Просвіти», різні гуртки при ній), а також про своє листування з дружиною Богдана Аріядною, зустрічі з Лілею Стебельською, дочкою Богданового брата, леґендарного командира УПА Степана (Хріна). Пані Оксана подарувала школі портрет Богдана Стебельського. А скульптор Ігор Семак розповів про роботу над барельєфом цієї неординарної і цікавої людини.

Депутат обласної ради, заступник голови обласної організації ВО «Свобода» Василь Попович наголосив на великому патріотизмові Б. Стебельського, закликав сучасників бути діяльними і безкомпромісними у захисті українських цінностей, у пошануванні наших героїв.

Зі словами вдячності звернулися до присутніх директор місцевої школи Віра Козик та сільський голова Богдан Безрукий.

Безперечно, така подія стане поштовхом до глибшого дослідження науково-мистецької спадщини та активної громадської діяльності нашого талановитого краянина.

Віктор СЕМКІВ,

Василь ЛОЗИНСЬКИЙ,

заступники голови Калуської організації ВО «Свобода», депутати Калуської районної ради

ЩИРО

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

ТВІР НА ВІЛЬНУ ТЕМУ

Коли здійснився мій перехід у четвертий клас, я помітив, що мої однокласники стали дуже вибагливими. За їхніми словами, найкращий подарунок для них – різні дорогі новітні технології. Я теж не заперечуватиму, що цим цікавлюсь. Але для мене найкращим подарунком є життя.

Я б хотів висловити велику вдячність Господу за те, що Він дав мені життя вже тоді, коли всі люди жили в мирі та злагоді. Адже колись велася кривава війна, під час якої загинуло багато невинних людей. Але потім всі вони зрозуміли, що роблять помилку. Після того війна закінчилась. Багато людей, які перетерпіли усе це зло, нарешті почали радіти миру, що настав, та злагоді.

Я б не хотів опинитися на місці того, хто бачив усі ці події. Адже це велика травма на все життя. І тому я б хотів сказати усім людям: «Люди, радійте своїй долі, тому що другого життя у вас не буде, і тому ви повинні радіти кожній секунді, яку зараз проживаєте». Також я б хотів висловити ще одну думку: «Навіть золото й діаманти ніколи не будуть дорожчими за життя!»

Максим СТАСЮК,

учень Івано-Франківської школи-ліцею № 23

